

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	11532 - Literatura i Memòria en la Literatura Catalana de Postguerra / 1
Titulació	Màster U. de Llengua i Literatura Catalanes: C. A. C. del Pat. Immat.
Crèdits	3
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joan Mas Vives joan.mas@uib.cat	09:00	11:00	Dimecres	10/09/2018	26/06/2019	Ramon Llull CE03
Damià Pons Pons damia.pons@uib.cat	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura 'Literatura i memòria en la literatura catalana de postguerra se situa en el context del Màster Universitari en LLENGUA I LITERATURA CATALANES: CONEIXEMENT I ANÀLISI CRÍTICA DEL PATRIMONI IMMATERIAL i del Grau en Llengua i literatura Catalana com una matèria optativa que complementa les altres matèries de literatura catalana que s'oferten en el pla d'estudis del màster. Per tant, és recomanable especialment per a aquells alumnes que segueixen l'itinerari 2 del màster: 'De la literatura com a patrimoni als estudis literaris'.

Per a aquells alumnes que no provinguin del Grau en Llengua i Literatura Catalanes o de l'extingida llicenciatura en Filologia Catalana de la UIB, és un complement de qualsevol assignatura de Literatura Catalana del segle XX.

Requisits

Essencials

Basta tenir uns coneixements mínims de literatura catalana del segle XX, especialment de la produïda des de la guerra civil fins al final del segle.

Cal saber-se expressar correctament en català, tant per escrit com oralment.

Competències

Guia docent

Específiques

- * E2. Aprofundir en la diversitat i en la complexitat del patrimoni català lingüístic i literari des d'una perspectiva científica. .
- * E6. Reconèixer distints models d'explicació historicocrítica dels textos des de disciplines auxiliars procedents d'altres ciències, principalment humanístiques. .

Genèriques

- * G2. Desenvolupar treballs d'iniciació a la investigació en el camp de la filologia catalana. .
- * G4. Cercar, sistematitzar i usar adequadament en un nivell avançat la bibliografia, així com saber valorar críticament els coneixements que s'exposen en les fonts bibliogràfiques i en altres fonts d'informació (tant digitals com analògiques) sobre la llengua i la literatura catalanes considerades com a patrimoni immaterial. .
- * G6. Analitzar la realitat cultural i lingüística i aplicar els coneixements teòrics sobre l'estudi del patrimoni immaterial referit a la llengua, a la literatura i a la cultura popular catalanes. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de l'assignatura queden repartits en dos grans temes:

- 1: LA LITERATURA MEMORIALÍSTICA I LES LITERATURES DEL JO.
- 2: LA NOVEL·LA, LA POESIA I EL TEATRE COM A DOCUMENTS HISTÒRICS

Continguts temàtics

1. LA LITERATURA MEMORIALÍSTICA I LES LITERATURES DEL JO.

Literatura i memòria: la vivència de la guerra, l'exili i la postguerra en la literatura del jo.

- Tres reflexions teòriques sobre la literatura del jo: *Els abusos de la memòria*, de Tzvetan Todorov; *El "pacte autobiogràfic"*, de Philippe Lejeune; i *"Memòria i literatura"*, de Joan Francesc Mira.

- Panorama general de la literatura catalana del jo que documenta la història, la societat, la política i la cultura en l'època de la guerra i la postguerra.

- Gèneres i formes de la literatura autobiogràfica: memòries, dietaris i epistolaris.

- Lectura i anàlisi d'una antologia de textos representatius de la literatura del jo catalana.

- Procedència dels textos: *Els grans cementiris sota la lluna* (Georges Bernanos), *Falses memòries de Salvador Orlan* (Llorenç Villalonga), *Obres completes I. Escrits autobiogràfics* (Francesc de B. Moll), *Cartes a l'Anna Murià (1939-1956)* (Mercè Rodoreda), *Cartes a Mercè Rodoreda*: (Armand Obiols), *"Mallorca, nova fidelitat"* (Francesc de Sales Aguiló). *Memòries de guerra i d'exili. Quan érem capitans. Quan érem refugiats* (Teresa Pàmies), *Viure i veure* (Avel·lí Artis-Gener), *"Una carta de l'exili de Francesc Trabal"* (Joan Triadú), *Memòria d'un exili. Xile* (Xavier Benguerel), *Corrandes de l'exili* (Pere Quart), *Marines, soledats. Cartes*

Guia docent

a Conxita Riera(Joan Oliver),*Josep Carner*(Pere Calders),*Estimat amic. Cartes. Textos*(Pere Calders-Joan Triadú).

2. LA NOVEL·LA, LA POESIA I EL TEATRE COM A DOCUMENTS HISTÒRICS

2. 1. La Guerra civil en la novel·la i la poesia.

- Panorama general: inventari de les obres, presentació dels títols més rellevants, els plantejaments ideològics i els motius temàtics més dominants.
- Lectura i anàlisi de *Nabí* (1941) de Josep Carner.:
- Lectura i anàlisi d'una selecció de textos sobre literatura i guerra civil.

2. 2. L'experiència de l'exili en la novel·la i la poesia.

- Les dimensions de l'impacte de l'exili de l'any 1939, especialment en referència al món de la cultura.
- Novel·les sobre l'exili. Plantejaments ideològics i motius temàtics més característics.
- Lectura i anàlisi de *Tots tres surten per l'Ozama* (1946), de Vicenç Riera Llorca.
- Anàlisi i comentari d'una selecció de poemes.

2. 3. La literatura concentracionària.

- Panorama general i característiques del gènere.
- Les novel·les catalanes sobre els camps de refugiats per al republicans exiliats i sobre els camps nazis d'extermini.
- El reportatge periodístic i l'entrevista testimonial.
- Lectura i anàlisi de *K. L. Reich* (1963, 2001), de Joaquim Amat Piniella.
- Lectura i anàlisi d'una selecció de fragments d'*Els catalans als camps nazis* (1977), de Montserrat Roig.

2. 4. La resistència antifranquista i l'època de la transició política (1975-1982) en la novel·la, el teatre i la poesia.

- Panorama general: el franquisme i la repressió i la censura ideològica; el franquisme i la cultura catalana; les diferents tipologies de resistència contra la dictadura en l'àmbit de la cultura i de la producció literària; els avatars de la transició política en la novel·la.
- Lectura i anàlisi d'*El temps de les cireres* (1977), de Montserrat Roig.

Metodologia docent

La metodologia de l'assignatura parteix de la idea que l'adquisició del coneixement de la literatura es fonamenta necessàriament en la lectura dels textos. Per aquest motiu, tota la matèria està enfocada a partir de la idea que l'activitat principal és la lectura de les obres que han de comentar-se a classe i sobre les quals els alumnes han de fer diversos treballs. Tanmateix, també tenim en compte la capacitat que tenen els textos literaris d'expressar i vehicular significats a partir de la seva naturalesa de documents impregnats d'historicitat. Les obres literàries són també miralls que reflecteixen l'experiència humana, marcada sempre per la circumstància històrica. Es començarà amb una introducció teòrica sobre la relació entre la literatura autobiogràfica, la novel·la, la poesia i el teatre i la memòria històrica.

Guia docent

L'estudi de les obres serà situat en el context històric corresponent per tal de conèixer-ne les causes i les circumstàncies i, també, per veure'n el reflex en la creació literària, la qual sovint ha estat una manera de salvar-ne la memòria.

Les explicacions s'acompanyaran amb documents gràfics, material audiovisual, articles complementaris, etc. Aquests i altres materials s'inclouran al'Aula Digital per tal que els alumnes els puguin treballar de manera no presencial.

Activitats de treball presencial (0,72 crèdits, 18 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	EXPOSICIONS TEÒRIQUES ORALS	Grup gran (G)	Explicacions i contextualització dels temes del programa	10
Classes pràctiques	COMENTARIS DE FRAGMENTS	Grup gran (G)	Lectura de fragments il·lustratius de l'explicat a les classes teòriques.	8

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (2,28 crèdits, 57 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	LECTURES OBLIGATÒRIES	- Josep Carner:<i>Nabí</i>. - Vicenç Riera Llorca:<i>ots tres surten per l'Ozama</i>. - Joaquim Amat-Piniella:<i>K. L Reich</i>. - Montserrat Roig:<i>El temps de les cireres</i>.	57

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

LECTURES OBLIGATÒRIES

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	- Josep Carner:Nabí. - Vicenç Riera Llorca:ots tres surten per l'Ozama. - Joaquim Amat-Piniella:K. L Reich. - Montserrat Roig:El temps de les cireres.
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	100%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Philippe LEJEUNE: El pacto autobiográfico y otros estudios (Madrid: Megazul-Endymion, 1994).

Enric BALAGUER I ALTRES: Literatura autobiogràfica. Història, memòria i construcció del subjecte (Alacant-València: Denes, 2001).

Joaquim ESPINÓS, Dari FORCADELL, Isabel MARCILLAS i Maria Jesús FRANCÉS (eds.): Autobiografies, memòries, autoficcions (Catarroja-Barcelona, Afers, 2011).

Vicent SIMBOR: "Llorenç Villalonga i la literatura del jo" dins Actes del Col·loqui Llorenç Villalonga (Barcelona: Universitat de les Illes Balears i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999).

AA.DD.: La guerra civil a Catalunya. Derrota, ocupació militar i exili (Barcelona, Edicions 62, 2004).

Albert MANENT: Literatura catalana de l'exili (Barcelona, Curial, 1976).

Albert MANENT: "La cultura catalana l'exili", dins Història de la cultura catalana, volum 10 (Barcelona, Edicions 62, 1998).

AA.DD.: «Actes del simposi Agustí Bartra», Faig, 30 (octubre 1988).

Rosa PLANAS: Literatura i Holocaust. Aproximació a una literatura de crisi (Palma, Lleonard Muntaner, 2006).

MIQUEL DOLÇ: «El Crist i l'Ulisses d'Agustí Bartra» dins Estudis de crítica literària. De Ramon Llull a Bartomeu Rosselló-Pòrcel (Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat i Universitat de les Illes Balears, 1994), p. 178-207.

Joaquim ESPINÓS FELIPE: La imaginació compromesa. L'obra d'Agustí Bartra (Alacant: Universitat d'Alacant, 1999).

AA. DD. Fent memòria. (Pineda de Mar: Ajuntament de Pineda de Mar, 1992).

AA. DD. «Comiat a Vicenç Riera Llorca. Han caigut totes les llimones» Serra d'Or, núm. 539-540 (Juliol-Agost 1991), p. 379-380.

Avel·lí ARTÍS GENER: «Comiat a Vicenç Riera Llorca: han caigut totes les llimones» Serra d'Or, 379-380 (juliol-agost, 1991), p. 27-28.

Montserrat BACARDÍ: «Vicenç Riera Llorca, el seu pas pel temps» Serra d'Or, 421 (gener 1995), p. 49-50.

Sergi BESER: «Vicenç Riera Llorca: Tots tres surten per l'Ozama» Serra d'Or (1968), p. 134.

Joan PUJADAS MARQUÈS; Josep FERRER COSTA: «Pròleg» a Georgette i altres contes (Barcelona: Curial, 1995), p. 5-16.

Narcís RAMIÓ I DIUMENGE: «Vicenç Riera Llorca, del periodisme a la novel·la realista de fons històric» Serra d'Or (1979), p. 685.

Bibliografia complementària





Guia docent

La bibliografia complementària serà ampliada pels professors en cada tema a classe i / o a través de l'Aula Digital.

Altres recursos

Es facilitarà l'accés a material audiovisual i a documentació en xarxa.

